

QTC Amatörradio Nr 4

SSA:s ÅRSMÖTE 2008

UTOMJORDISKA RADIOSIGNALER

MASTBYGGE I LEKSAND

AMATÖRRADIO I SKOLAN

FYREN SK6VHF

Mastbygge i Leksand

Av SM4OTI, Stefan Knutsson

Denna artikel ska försöka återge vedermödor, bakslag och framgångar man som radioamatör kan få uppleva om man kommer på idén att sätta upp en mast med kortvågsantenn i ett detaljplanerat område i Leksand, Dalarna. Detta är säkert inte unikt för Leksand, utan liknande erfarenheter kan man troligtvis få var man än bor i Sverige, om man har otur med myndigheter och tjänstemän, som på grund av okunskap om lagar, förordningar och rättspraxis "sätter sig på tvären".

Efter att i flera år bott i lägenhet, och länge försökt finna ett hus som inte ligger alltför centralt och samtidigt inte alltför långt utanför samhället, så fann vi 2005 slutligen ett lämpligt hus som verkade kunna uppfylla de flesta krav och önskemål. Som radioamatör vill man kanske helst inte ha alltför närbelägna grannar p.g.a. risken att sändaren eventuellt stör grannarnas hemelektronik, eller att ens egen mottagning riskeras att störas av grannarnas hemelektronik, värmepumpar etc.

Kontakt togs med Byggnadsnämnden samt berörda grannar för att undersöka deras inställning till en 35 meter hög mast på vår tilltänkta fastighet. Allt lät mycket positivt från Byggnadsnämnden vid de möten som föregick en eventuell bygglovsansökan. En tjänsteman på Byggnadsnämnden ansåg till och med att denna mast inte ens borde kräva bygglov, då detta enligt honom tolkades som en "mindre anläggning avsedd endast för en viss fastighets behov", som det uttrycks i Plan- och bygglagen, och således ej bygglovspliktig. Förvånansvärt var att även samtliga berörda grannar inte hade några invändningar mot en radio-mast. För att vara på den säkra sidan rekommenderades man av tjänstemännen på Byggnadsnämnden att söka bygglov, vilket sedermera också inlämnades. Ärendet kom efter några veckor upp för behandling hos Byggnadsnämnden, där det då blev tvärstopp - det vill säga AVSLAG!

Sedvanligt yttrande inlämnades därefter av bygglovssökande. Byggnadsnämnden gjorde även tillsyn på fastigheten, men som väntat ändrade detta inte beslutet, och då återstod bara att överklaga Byggnadsnämndens beslut till Länsstyrelsen.

Efter nio långa månaders väntan kom slutligen ärendet upp för behandling hos Länsstyrelsen. Tack vare god hjälp att formulera överklagan av John-Iwar, SM7CRW och Eskil, SM5-SRR, ansåg Länsstyrelsen att samtliga argument som Byggnadsnämnden framfört i sitt avslag inte var tillräckliga för att avslå bygglovsansökan. Tack och lov, efter Länsstyrelsens beslut ändrade sig sedan Byggnadsnämnden och beviljade slutligen bygglovsansökan. Startskottet hade därmed gått till att påbörja mastprojektet.

Med hjälp av Bengt-Arne, SM4UEF, skars bitarna för stödlagret till med hjälp av laserskärare, därefter följde svetsning av mastens bottenplatta, rotorfäste och stödlager. Allt varmförzinkades sedan i rostförebyggande syfte.

En hel del arbete har gjorts för att åsk-säkra masten. Vid mastfundamentet anslöts på varje mastben en kopparwire som grävdes ned i backen och drogs i riktning mot och en meter förbi varje staglinefundament där de avslutades med ett jordspett nedslaget fem meter i backen. Staglinorna sammankopplades vid respektive staglinefundament med jordsystemet och feederns skärm sammankopplades vid mastfoten till jordsystemet. En kopparwire grävdes ned i en cirkel med radien 20 meter runt masten och sammankopplades vid samtliga tre jordspett för att potentialutjämna hela jordsystemet. Förhoppningsvis ska detta åskförebyggande arbete förhindra att blixten tar sig in i omkringliggande byggnader vid ett eventuellt blixtnedslag.

Efter detta återstod antenn- och rotormontering, diverse kabelmontage, sedan var det bara att beställa mobilkran och lyfta upp toppsektionen inklusive antenn.

Två år efter att bygglovsansökan inlämnats stod slutligen masten och antennen på plats. Många gånger var man på väg att ge upp hela mastprojektet på grund av alla motgångar hos myndigheterna, men tack vare uppbackning från flertalet radioamatörer segrade "den lilla människan" över byråkraterna till slut!

Sedan masten med dess antenn togs i drift hösten 2007 har många trevliga QSO:n och flertalet DXpeditioner körts på kortvågen med mycket gott resultat, så ibland lönar det sig att kämpa på.

Väl mött på banden
SM4OTI, Stefan

Epilog

Att överklaga beslut är varje medborgares rättighet och kostar inget ekonomiskt, då det är skattefinansierat. Bland radioamatörerna i Sverige finns det en handfull personer som besitter mycket värdefull kompetens inom detta för radioamatören specifika område. Då behovet finns, hoppas jag att SSA – som riksorganisation för Sveriges radioamatörer – tar vara på den kompetensen, och finner en bra modell för att bistå den radioamatör som hamnat i liknande situation. Utan radiomast blir det förmodligen inte mycket amatörradio för den enskilde radioamatören.

